

VÁCLAV HAVEL

(1936–2011)

Český spisovatel, dramatik, disident, politik, poslední československý prezident a první prezident samostatné České republiky. Působil v řadě pražských divadel a proslavil se například hrami *Zahradní slavnost*, *Vyrozumění* nebo *Audience*. Po vstupu vojsk Varšavské smlouvy do ČSSR v srpnu 1968 se stal nejznámějším československým disidentem a spoluzakladatelem Charty 77. V listopadu 1989 spoluzaložil Občanské fórum a jako jeho kandidát byl 29. prosince 1989 zvolen prezidentem. Jeho divadelní hry jsou nadále uváděny po celém světě. Na sklonku života režíroval svůj filmový debut podle vlastního scénáře *Odcházení*.

LOU REED

(1942–2013)

Americký muzikant, skladatel, producent, fotograf, zakladatel a textař legendární skupiny The Velvet Underground, jejímž manažerem byl v úvodní fázi Andy Warhol. Reedovy texty vnesly do rockové hudby nová, dlouho tabuizovaná témata – sadomasochismus, transgender, prostituce, drogy apod. Mezi nejznámější písně jeho sólové dráhy patří *Perfect Day*, *Walk on the Wild Side* nebo *Coney Island Baby*. Reedova hudba je úzce spojená s New Yorkem, jedno ze svých sólových alb podle něj i pojmenoval.

Lou Reeda a Václava Havla pojilo letité přátelství, které vydrželo až do Havlovy smrti.

Hrdinou ve světě bez hrdinů

Václav Havel a Lou Reed

Pane prezidente, Lou, pamatujete si, kdy jste spolu naposledy veřejně vystoupili?

HAVEL: Nevím to určitě, ale mám dojem, že to bylo v New Yorku na jakémsi večírku, kde se se mnou loučili jako s českým prezidentem. A Lou tam hrál. Mezi debatujícími hosty na pódiu byli i Elie Wiesel a Bill Clinton.

To bylo ono známé vystoupení v Bílém domě?

HAVEL: Ne, to bylo dřív.

Lou, za jakých okolností jste poprvé slyšel jméno Václav Havel?

REED: Vždyť já si sotva vzpomenu, co se stalo minulý týden...

Kdy jste, pane prezidente, slyšel poprvé jméno Lou Reed?

HAVEL: Myslím, že to bylo v šedesátém osmém roce, byl jsem v New Yorku na premiéře své hry, kterou uváděl legendární Joseph Papp. V Americe jsem tehdy strávil několik týdnů a taky jsem uměl o něco lépe anglicky než dnes. Jeden můj přítel, krajan, se se mnou jednoho dne jen tak brouzдал po Greenwich Village a já mu říkal, že si chci do

Prahy odvézt nějaké pěkné desky. Tak jsme zašli do gramofonového obchodu a on, že tohle si musím rozhodně vzít! Byla to deska s Velvety, *White Light/White Heat*, myslím. A vyprávěl mi o Louovi jako o duši této kapely. Desku jsem si přivezl, opatroval ji jako oko v hlavě, nicméně se obávám, že už ji nemám, že mi ji někdo ukradl. Na Hrádečku.

V roce 1990 jste se setkali poprvé. Lou, překvapilo vás něco na Václavu Havlovi?

REED: Normálně rozhovory nedělám, ale tehdy mě požádal někdo z časopisu *Rolling Stone*, abych s Václavem Havlem udělal interview. To byla nabídka, která se neodmítá. Přijel jsem tedy jako novinář, byl to pro mě úplně nový zážitek. Báł jsem se, aby se mi nepokazil diktafon, což se jednou opravdu stalo, novinářina je velice obtížné povolání. V Praze jsem předtím nikdy nebyl, město samotné pro mě bylo obrovským překvapením, ale největším zážitkem bylo setkání s Václavem Havlem, kterého jsem do té doby obdivoval jako dramatika. Pro mě to byl hrdina ve světě bez hrdinů. Je vždycky nebezpečné potkat se osobně s někým, koho obdivujete, protože riskujete, že vás to setkání hrozně zklame, někdy je prostě lepší o osobní kontakt neusilovat. Ale v tomto konkrétním případě to bylo nádherné setkání ve všech směrech, mnohem lepší, než jsem si dokázal představit. Osobně považuju za štěstí, že Václava Havla znám.

Tak jste se nezklamal?

REED: To ani náhodou! Neměl jsem vůbec představu, co od něj můžu čekat. A to už jsem na pár hradech byl... Když

jsem se o pár let později ocitl s prezidentem Havlem v Bílém domě, povídá mi, že je nervózní. Tak jsem ho začal uklidňovat, že já už hrál v mnoha barech, a dokonce na jednom hradě.

HAVEL: Lou byl první, kdo se snesl do mé pracovny na Hradě z toho hvězdného nebe. A byl jsem trošku překvapen, že někdo, kdo se z tohoto nebe snese, je nervózní, jestli mu funguje magnetofon. Jinak si z té návštěvy vzpomínám hlavně na to, že jsem neustále cítil potřebu omlouvat se za ten husákovský nábytek, který jsme ještě nestačili vyměnit, a pořád jsem zdůrazňoval, že není výrazem mého vkusu. A taky proto jsem dal včera Louovi dokumentaci o tom, jak to tam vypadá dnes. I když dnes to tam tak možná...

Lou, vy jste při příležitosti vašeho prvního setkání předal Václavu Havlovi album *Songs for Drella*...

REED: Já a John Cale jsme se pokusili zhudebnit životopis Andyho Warhola, zpřístupnit ho lidem. Myslel jsem si, že by to mohl být vhodný dárek, protože Andy pocházel z bývalého Československa. I dnes se lidé ptají, jaký byl. A já na to říkám, tady máte naše album, začněte nejprve u něj. Každopádně měl velké charisma. A taky schopnosti, které má i prezident Havel. Existují lidé, kteří spolu nejsou schopni nikdy vyjít. Všechno je ale najednou jinak, když se mezi nimi objeví jedna ústřední osobnost, která umí dávat lidi dohromady. Kdo ví, čím to je, jestli nějakou aurou, zkrátka jsou schopní lidi spojovat.

Pane prezidente, vás se tvorba Andyho Warhola nějak dotkla?